A°. 1846. No. 102.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is f 3 in de drie maanden.)

WOENSDAG 6 MEI.

(De prijs der Advertentiën is, van [illegible] regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven [illegible] centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

Van de Eider, 26 april. In de [illegible] *Zig.* lezen wij het volgende: »Het is bekend, dat, ten gevolge van reclamatiën van de russische zijde aan het beijersche hof, onlangs een nieuwe censor te Augsburg [illegible] gen der russische regering [illegible] *gem. Ztg.* als het ware verschoonlag zou vragen voor een min-behagelijk artikel, rakende de reis des keizers, leed schipbreuk op de hardnekkige weigering dier redactie. Minder bekend, welligt, is het, dat ook van wege de deensche regering reclamatiën tegen de duitsche pers zijn gedaan geworden, zoowel te Frankfort als te Munchen. In den zomer des vorigen jaars, [illegible] de gezant alhier, [illegible] den bond maatregelen [illegible], waardoor de duitsche pers [illegible] de deensche belangen gerigte behandeling der sleeswijk-holsteinsche aangelegenheden en betrekkingen afgehouden worde en verlangde dat vooral Beijeren daartoe strekkende maatregelen mogt nemen. Dit verlangen had geen ander gevolg dan eenige algemeene beloften. Uit geloofwaardige bron vernemen wij, dat juist thans [illegible] Munchen, [illegible] den bondsdag beperking der vrije behandeling van deensche en sleeswijk-holsteinsche aangelegenheid zal voorgesteld worden. Rusland en Denemarken schijnen [illegible] veel belang bij te hebben, dat Duitschland niet juist en volkomen omtrent hunne aangelegenheden, bedoelingen, enz. ingelicht worde. Rusland heeft het vorige jaar zelfs de benaming der hertogdommen Karland en Esthland en Lijfland opgeheven, welke aan de nog vóór 50 jaren bestaande zelfstandigheid dezer duitsche landen herinnerde, reeds sedert lang spreekt men in Denemarken van de »zijdsche [illegible]" en op de jongste [illegible] vergadering werd derzelver inlijving voorgesteld. Wij laten [illegible] varen; er hecht zich aan deze daad [illegible], welker beantwoording wel niet ligt iemand op zich nemen zal. Eenmaal bezat Duitschland, althans deszelfs grootste gedeelte, vrijheid van drukpers. De bondsbesluiten hebben de censuur geschapen. Welligt [illegible] van dezen maatregel [illegible] aangelegenheden [illegible] wanneer ieder in elk blad gesproken woord door de [illegible] kan worden doorgehaald, buitenlandsche regeringen [illegible] voor ieder aan die regeringen ongevallig [illegible] zonder stellen; dat menige diplomatische [illegible] eene zekere [illegible] eene zekere [illegible], zoo niet noodzakelijk maken, althans bij [illegible] ten gevolge moesten hebben. Eene regering, welke eene, op het stuk van buitenlandsche aangelegenheden, vrije drukpers ter zijde heeft, is [illegible] zoo lang zij het [illegible], reeds alleen daardoor, dat zij, bij den ongunstigen staat der diplomatieke onderhandelingen, vóór alle gronden, den bijval der publieke opinie tot bondgenoot heeft. Engeland en Frankrijk hebben hiervan menigmaal partij getrokken. Beperking der drukpers tegenover inter-nationale betrekkingen is dubbel verderfelijk, dewijl de [illegible] eener regering tegenover het buitenland slechts op overeenstemming met publieke opinie [illegible] en dewijl de censuur haar sterkte onder in [illegible]

De duitsche drukpers moge alle verwijten, welke haar door eene [illegible] gedaan worden, verdiend hebben, [illegible] wascht zij hare handen in onschuld. Eenstemmig heeft zij zich verklaard tegen Rusland, Frankrijk en de deensche veroverings-zucht. Welligt heeft deze halve vrijheid reeds haren langsten tijd gehad en St. Petersburg en Kopenhagen zullen de duitschers dwingen, hun hardop [illegible] en politieke schandalen [illegible] de palen »eener wijze gematigheid" te beperken. En zij zullen dit doel bereiken, dewijl de wetgeving van den bond den weg daartoe openstelt. Maar, wanneer dan eenmaal de dag des oordeels aanbreekt en een in zijne meeningen verdeeld, liefde- en haat-loos geslacht te wapen wordt opgeroepen, dan zal althans de duitsche pers vrij zijn van alle schuld en mogen zeggen: »*Tu l'as voulu Dandin!*"

ZWITSERLAND.

Bazel. De kleine raad heeft op den 25sten april besloten, den grooten raad op den 30sten dier maand bijeen te roepen, ten einde denzelven een ontwerp van concessie voor de zwitsersche centraal-baan voor te leggen.

Bern. De spoorweg-commissie heeft besloten, dat in alle, vermoedelijk bij de zaak betrokkene, kantons voorloopige [illegible] van het terrein en statistieke aanteekeningen omtrent het verkeer zullen geschieden; tevens heeft zij het berner comité aangewezen tot bestuur over de spoorwegen en aan hetzelve een fonds, bestemd voor de voorbereidende werkzaamheden, toegestaan, welke uit 2500 actiën, ieder van 10 franken, bestaan zal. De weg zal loopen van Genève naar Lausanne, Freiburg, Bern en van daar over Morgenthal en den [illegible] naar Aarau in verband met de noordlijn.

Tessin. De met het ontwerpen van een strafwetboek belaste commissie, uit den grooten raad, zal aan den grooten raad voorleggen een voorstel, strekkende tot herziening der wetgeving, betrekkelijk het geregtswezen en inzonderheid tot invoering der mondelinge procedure, wijders tot instelling van een revisie-geregt, hetwelk het toezigt zal hebben over alle regtbanken, in zekere gevallen in derde instantie regtspreken en over alle kwestiën, den vorm betreffende, beslissen zal.

PRUISSEN.

Posen, 28 april. Wij deelen hier nog eenige bijzonderheden mede omtrent de dezer dagen gedane [illegible], welke zoo veel opziens baarden. — Gelijk men weet, werd het bosch [illegible] vermoedde, dat zich eenige insurgenten verscholen hielden, door soldaten afgezet; [illegible] spoedig bereikte men de bewuste hut, welke vrij diep in den grond uitgegraven en van alles voorzien was, wat het verblijf in dezelve [illegible]; inzonderheid was er overvloed van etwaren, een vaatje arak, eene menigte pelsen, kortom voor 100 lieden was er eten, drinken en [illegible] genoeg; evenmin ontbrak het daar aan lektuur, vooral niet aan nieuwe tijdschriften. Men bespeurde al aanstonds, dat de hut door eenige [illegible] opstand voor een groot deel betrokken personen bewoond was geweest, en dit wèl-ingerigt huishouden [illegible] uit de [illegible] ondersteuning, welke zij bij voortduring van hunne landslieden ontvingen. De bewoners der hut waren, zoodra zij den aantogt der soldaten ontwaarden, verdwenen, zoodat, toen men zich eindelijk door het digte woud heengewerkt had, men de hut ledig vond. Onder de papieren, in dezelve voorhanden, vond men alleen den sleutel eener cijferspraak, maar ook eene lange lijst van namen, welke men meent dat bij eene eventuële nieuwe poging tot opstand betrokken geweest zijn. Vooral merkwaardig is het, dat men, in de nabijheid der hut, een uit staken vervaardigd, met mos versierd kruis vond, voor hetwelk eene hoogte, in den vorm van eene bank, was opgeworpen op welker gras de duidelijke sporen van nederknieling zigtbaar waren; uit welke omstandigheid wordt afgeleid, dat men nieuw gevondene deelgenooten daar ter plaatse beëedigde. Eenigen der vlugtelingen zijn, zoo als men weet, achterhaald geworden.

ENGELAND.

Londen, 2 mei. Het Lagerhuis heeft het zonderlinge schouwspel gegeven van de strenge straf, waarmede het een van deszelfs leden treft, dat zijne bevelen niet gehoorzaamt en zijne pligten verzuimt. De heer *Smith O'Brien* is tot gevangenisstraf veroordeeld, en het vonnis werd onmiddellijk ten uitvoer gelegd.

— Er heeft alhier eene *meeting* plaats gehad van de vrienden van Ierland. Het doel daarvan was, eene openlijke manifestatie te doen tegen de bill tot bescherming van personen en goederen. De groote zaal van het gebouw was vóór het bepaalde uur gevuld, en honderden lieden, die de vergadering wilden bijwonen, konden geen toegang krijgen. Het volgende besluit is onder anderen genomen: »het eervol, standmoedig en onafhankelijk gedrag van de heeren *Smith O'Brien*, *John O'Connell* en andere iersche afgevaardigden, welke den bevrijder hebben ondersteund bij zijne oppositie tegen de eerste lezing der verfoeijelijke bill, betrekkelijk de bescherming van personen en goederen, verdient onze levendigste en opregtste dankbetuiging.

— Door de inwoners van Bengalen is aan de iersche bank eene som van £ 2000 gezonden, om het ongelukkige Ierland te ondersteunen; ook uit andere oorden van Indië zijn tot hetzelfde doel gelden overgemaakt.

— Een gelukkigerwijze zeldzaam verschijnsel heeft in Nieuw-Grenada plaats gegrepen. Een verbazende slijkval is van een berg in het dal der Magdalena-rivier, in de omstreken van Bogota, nedergestort, en heeft eene uitgestrektheid van nagenoeg vier mijlen bedekt, na in deszelfs loop verscheiden dorpen en wouden te hebben vernield. Duizend personen hebben bij dit ongeval het leven verloren. De geleerden zijn het niet eens nopens de oorzaak van dit natuurverschijnsel.

FRANKRIJK.

Parijs, 2 mei. Donderdag is aan de Kamer der Afgevaardigden het rapport rondgedeeld geworden over het budget. Volgens het ontwerp der regering worden de uitgaven in 1847 geraamd op een milliard 455 millioen 674,518 franken. De verminderingen, door de commissie voorgesteld, bedragen 3 millioen 222,497 franken op de gewone en 700,000 franken op de buitengewone dienst. Maar van den anderen kant stelt de commissie, in overeenstemming met den minister van financiën, voor, om eene vermeerdering toe te staan van 3½ millioen franken voor de premiën van uitvoer.

— Bij gelegenheid van het feest van den verjaardag des konings, heeft de pauselijke nuncius, in naam van het corps diplomatique, in zijne aanspraak aan den koning, onder anderen het volgende gezegd: »Sire! bij gelegenheid van dit schoone feest, heeft het corps diplomatique, als getrouw orgaan der

gevoelens van de vorsten, welke het de eer heeft te vertegenwoordigen, behoefte, om de Goddelijke Voorzienigheid dank te zeggen, voor de bescherming, door welke, als door een *zesde wonder*, het zoo kostbare leven van U. M. is gespaard, door het verijdelen der pogingen van eenen lagen sluikmoordenaar.

Vervolgens deed de nuncius opmerken, dat de bestendige pogingen van Z. M., om den algemeenen vrede, zoo heilzaam voor het geluk der volken, te bewaren, met het meest wenschelijk gevolg waren bekroond en eindigde met de bede, dat de Voorzienigheid nog lange jaren het leven des konings mogt sparen, om die zoo edele pogingen tot behoud des vredes verder te kunnen blijven aanwenden.

De koning antwoordde hoofdzakelijk, zeer getroffen te zijn over de uitdrukking der toegenegenheid te hemwaarts door de andere vorsten hem bij monde van den nuncius gegeven, en zeide, met betrekking van het bewaren van den algemeenen vrede, nog het volgende:

»Ik wensch mij-zelven ook geluk met het handhaven van den algemeenen vrede, die zoo gelukkiglijk bevestigd is door de wijsheid en de goede overeenstemming der gouvernementen; en wanneer ik de heilzame vruchten zie, welke daarvan het gevolg zijn, dan mogen wij ons zelven geluk wenschen met den voorspoed der natiën, welke het gevolg is van onze vereenigde pogingen."

De heer *Sauzet*, president van de Kamer der Afgevaardigden, zeide in zijne aanspraak onder anderen het volgende: Uwe Majesteit heeft teregt gezegd, dat van alle smartelijke herinneringen niets overblijft dan treffende blijken van aanhankelijkheid, welke ook andere volken, met ter-zijde stelling van allen naijver, U. M. doen geworden. "Sire, deze wezenlijke sympathie der volken, voor de gewigtige diensten, aan de beschaving en aan de menschheid bewezen, is het onderpand van den vrede der wereld en de roem van onzen tijd. Frankrijk is trotsch op de eer, aan den koning, dien het koos, bewezen; want het scheidt nimmer het nationale koningschap van de heiligheid der instellingen en de grootheid van deszelfs bestemming. Europa is getuige geweest van het onverbreekbare van dien band; men geeft in hetzelve hoog op van ideën, door welke wij zouden verdeeld zijn; Europa zal de gemeenschap der gevoelens, waardoor wij vereenigd zijn, leeren kennen. Het heeft gezien, dat, boven de parlementaire geschillen, welke de noodzakelijke vrucht zijn van de vrijheid, die veelvermogende eenheid zich wil zich verheft, welke altijd de roem van Frankrijk is geweest, en welke aan de vrijheid zelve eene nieuwe kracht ontleent, om aller verstandelijke vermogens en aller wil dienstbaar te maken, aan het heil des vaderlands.

Hoofdzakelijk antwoordde de koning: »Ik heb nimmer eene andere eerzucht gekend, dan die om mijn vaderland getrouw te dienen. Ik ben altijd getrouw geweest en zal altijd getrouw blijven aan de zinspreuk, welke ik op het nationale vaandel heb geschreven: *Vrijheid, orde.* Het is de vrijheid van alle Franschen, aan welke ik eenen waarborg heb willen geven; en door dezelve te verdedigen tegen alle aanslagen, heb ik getracht mij den schoonsten titel, dien van koning der Franschen waardig te maken, welken titel de genegenheid mijns volks mij heeft geschonken."

— Bij gelegenheid van hetzelfde verjarings-feest heeft *Ibrahim*-pacha zich naar het paleis der Tuileriën begeven, om Zijne Majesteit geluk te wenschen, bij welke gelegenheid *Z. M.* den egyptischen prins met het grootkruis van het legioen van eer heeft versierd. De orde, welke bij deze indrukmakende plegtigheid heerschte, maakte op den zoon van *Mehemed Ali* eenen diepen indruk. Z. H. werd bestendig begeleid door den hertog de *Montpensier*.

De aandacht van den overwinnaar van Nezib werd het meest geboeid door de prachtige uniformen der officieren van de verschillende wapenen, welke de eer genoten Z. M. den koning der Franschen hunne hulde toe te brengen. Ook de officieren der nationale garde, welke door den generaal *Jacqueminot* aan den koning werden voorgesteld, boeiden in het bijzonder de aandacht van den egyptischen prins.

— Berigten uit Oran, van den 25sten april, met pakket *Phénicien* aangebragt, melden, dat de tijdingen uit de deïra van *Abd-el-Kader* inloopen, dat de nederlagen, door dezen in de laatste tijden geleden, er eene groote ontevredenheid hebben te weeg gebragt. Deze berigten zouden door den emir-zelven aan de chefs zijn medegedeeld in eenen brief, waarin hij hen om hulp verzoekt, ten einde uit de noodlottige positie te geraken, waarin hij zich bevindt. Onderscheiden stammen hadden zich van hem afgescheiden, en zijn te Ain Temouchent overgekomen.

— Een troep van 100 à 150 ruiters van de Beni Mettar en Ouled Balegh, hebben, op den weg van Tlemcen naar Oran, twee koeriers aangehouden, en van alles beroofd, en daarna twee uren ver met zich medegevoerd. Intijds hadden deze echter hunne depêches in een boschje met kleine palmboomen geborgen. Later bij het leger komende, werd hun een geleide medegegeven en zijn de depêches teruggevonden en ter destinatie gezonden. Waar *Abd-el-Kader* zich tegenwoordig bevindt is onbekend.

— Bedevaartgangers, uit Marokko te Oran aangekomen, melden, dat de zoon des keizers met een aanzienlijk leger naar den kant van Mequinez oprukt. Ook de keizer was aan het hoofd van talrijke troepen uitgetrokken.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 4 mei. Men zegt; dat er eenig voornemen zoude bestaan bij het ministerie van koloniën, te onderzoeken, in hoeverre twee genoegzaam braak liggende eilanden der oostindische bezittingen van den staat zouden worden dienstbaar gemaakt tot kolonisatie, zijnde dit een gevolg van een aanzoek en ten behoeve, vooral van de leden der erkende afgescheidenen van de hervormde kerk, onder welke de zucht tot volksverhuizing naar Noord-Amerika meer en meer ontwikkeling erlangt, aangemoedigd door de vermogenden onder dezelve, zoo voor zich, als voor hunne armen.

— Er schijnt uitzigt te bestaan, dat de stad Wijk bij Duurstede eerlang met een hoog bezoek zoude kunnen worden vereerd, in het belang der militaire verdedigingslinie van het rijk.

's Gravenhage, 4 mei. Den 30sten der vorige maand heeft Z. M. te [illegible] het volgende besluit genomen:

»Gezien ons besluit van den [illegible] 1841, n°. 58 (*Staatsblad* n°. 38), krachtens [illegible] jaarlijksche algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remises in goederen en geld, en het gebruik, van die remises gemaakt, alvorens aan ons ter goedkeuring te worden aangeboden, moet worden onderzocht door eene staats-commissie, voorgezeten door het tijdelijk hoofd van het departement van koloniën;

Willende overgaan tot het zamenstellen der staatscommissie, gerorderd tot het onderzoeken der rekening over het jaar 1845;

Op het rapport van onzen minister van koloniën, van den 28sten april 1846, [illegible] n°. 8,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Tot leden der voornoemde commissie worden benoemd, de heeren: jhr. mr *W. L. F. C.* ridder *van Rappard*; *H. C. van der Houven*, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; mr. *M. J. de Man*, en jhr. *W. Boreel van Hogelanden*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mr. *W. J. Piepers*, en mr. *J. H. Kivits*, [illegible] van den raad van state; en jhr. *M. [illegible] Gevers van Kethel en Spaland*, en mr. *S. P. Idsinga*, leden van de Algemeene Rekenkamer.

Art. 2. De commissie zal, als secretaris, worden bijgestaan door jhr. *J. P. Cornets de Groot*, waarnemenden secretaris-generaal bij het ministerie van koloniën."

— De minister van financiën maakt bekend, dat, volgens Zijner Majesteits magtiging, na voorafgaande overbrenging in het munt-depôt bij de nederlandsche bank, van de waarde in ende geldspeciën met de vereischte aanvulling, volgens artikel 4 der wet van den 18den december 1845 (*Staatsblad* n°. 99), in de jongst afgeloopene maand april is uitgegeven een bedrag van *zes millioen een honderd duizend gulden* aan muntbiljetten, volgens die wet daargesteld, zijnde de uitgegevene muntbiljetten van ƒ 500, ƒ 100, ƒ 20, ƒ 10 en ƒ 5.

— Zijne Majesteit de koning heeft, onder dagteekening van den 6den april jl., goedgekeurd de verkiezing van den heer *B. ter Haar*, theol. doct. et pred. te Amsterdam, tot lid der Tweede klasse van het koninklijk nederlandsch instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ontvangen een adres van diakenen der hervormde gemeente te Schipluiden, betrekkelijk het ontwerp van wet tot ondersteuning der behoeftigen. — Verzending naar de commissie.

De centrale afdeeling heeft haar algemeen verslag uitgebragt over het ontwerp van wet, tot invoering van werken aan de Dedemsvaart. — De beraadslagingen daarover zullen worden gehouden na die over het ontwerp, betrekkelijk de haringvisscherij.

Daarna is beraadslaagd over de ontwerpen van wet tot wijziging van het 1ste boek van het Wetboek van Strafregt.

Z. Exc. de minister van justitie was het eerst aan het woord. Z. Exc. toonde aan, dat aan de regering bij de grondwet de verpligting is opgelegd, om nevens de andere wetboeken, een wetboek van lijfstraffelijke regtspleging in te voeren. Zij heeft aan die verpligting voldaan, door de aanbieding der voordragten in 1840. De groote meerderheid der Kamer [illegible]

De regering heeft toen dat stelsel gevolgd, en in 1843 verdere voordragten gedaan. Toen ontstond echter uit den boezem der Kamer de vraag, om het aangenomen stelsel in nadere overweging te nemen. De regering heeft aan dat verlangen voldaan. Na lange deliberatiën, heeft zij het 1ste boek aangeboden, waarbij niet alleen enkele verbeteringen, maar eene geheele omverwerping van stelsel voorgedragen werd, en wel dat, betrekkelijk de afzonderlijke opsluiting.

Z. Exc. trad in een onderzoek wat aanleiding tot die voordragten gegeven heeft. Dit was voornamelijk het geval, zeide de minister, omdat het thans gevolgd wordende stelsel als onhoudbaar moet beschouwd worden. Er was een tijd, dat ook Z. Exc. zich daarvan de beste vooruitzigten had gevormd. Deze zijn echter door de ondervinding gelogenstraft geworden. Zoo als onze gevangenissen tegenwoordig bestaan, zijn het eigenlijk eene soort van fabrijken, terwijl de gevangenen beter gevoed en gekleed worden dan een gewoon ambachtsman. Doch voor hem, die zich niet door overdreven philantropische denkbeelden laat beheerschen, moet een gevangen man steeds als gevangene beschouwd worden, er moet vooreerst een gevoel [illegible] heeft het tegenwoordige stelsel nog grootere gebreken. De gevangenen zijn steeds bij elkander. Daar worden veelal plannen voor toekomstige misdaden gevormd; daar wordt de laatste vonk van schaamte uitgedoofd; daar wordt het onmogelijk eenig zaad van deugd en godsdienst te planten. De ondervinding heeft het buiten- en binnenslands geleerd, hoezeer juist door die gezamenlijke opsluiting de misdaden vermeerderd zijn. — De afzonderlijke opsluiting is dus aan te raden. Daar alleen, gedurende arbeidende, teruggehouden van zedelijke gesprekken, kan op het hart van den misdadiger gewerkt worden. Eene gevangenis van 15 jaren moge lang zijn, doch het geldt hier *poena proxima morti*; en zij zal niet ligt toegepast worden.

Z. Exc. toont verder aan, dat alle lijfstraffen afgeschaft zullen worden, behalve de dood. Z. Exc. [illegible] genoeg, om de proef tot afschaffing ook daarvan te [illegible] het echter geldt eenen ongelukkige de eeuwigheid te doen intreden, zal die straf zeer spaarzaam worden toegepast. — De regering had aanvankelijk de tentoonstelling behouden, niet omdat zij vasthield aan oude begrippen, niet uit een gevoel van [illegible] omdat het [illegible] in eens de herinneringen [illegible] alle poenaliteit aan het publiek te onttrekken. De overtuiging, dat men niet altijd tot de gewenschte uitkomst [illegible] ook omdat er eene zekere [illegible]digheid tusschen het thans voorgedragen stelsel en de openbare tentoonstelling bestaat, heeft de regering doen besluiten, om ook hierin aan het verlangen der Kamer te voldoen. Ook de levenslange gevangenis is behouden. Het geldt hier alleen den recidivist, die tweemaal de straf van den dood heeft verdiend. Op dezen mag de levenslange gevangenis wel worden toegepast. Ook hierin zal echter wederom met spaarzaamheid gehandeld worden.

De tegenwoordige voordragt paart menschlievendheid met behoorlijke gestrengheid. Aan de Kamer zal thans hare beoordeeling overgelaten worden.

De heer *Uytwerf Sterling* gaat na de moeijelijkheid, ja onmogelijkheid die er bestaat, om een straf-

Wetboek daar te stellen, zoo ingerigt, dat het de algemeene goedkeuring wegdraagt en aan alle wenschen voldoet. Wanneer hij zulks bedenkt en de aangeboden zeven ontwerpen van het eerste boek beschouwt en nagaat, dan acht spreker het wenschelijk en geraden, dat dezelve door deze vergadering worden aangenomen. Die aanneming acht hij te meer wenschelijk, omdat hij de overtuiging heeft, dat de bedoelde ontwerpen met ongemeen veel zorg en naauwgezetheid zijn overwogen en in dezelve, zoo daardoor [illegible] door vroegere ervaring, belangrijke wijzigingen zijn [illegible]. Door de aanneming daarvan zal ook een einde komen aan de provisionele strafbepalingen, die sedert [illegible] bestaan en die misschien nog lang zouden duren, [illegible] afschaffing andermaal wierd verschoven. — De spreker gaat vervolgens na de treurige bevinding, hoe [illegible] de nog bestaande strafbepalingen, die, [illegible] niet langer kunnen geduld worden, [illegible] hand toenemen. Hoe verschillend nu over de soorten van straf geoordeeld is, — allen zijn het daaromtrent eens, dat het voorname doel [illegible] over het geheel, [illegible] het steeds toenemend getal der misdadigers en recidivisten. Uit de staten nopens den toestand der gevangenissen hier te lande kan het overtuigend blijken [illegible].

Ten aanzien der voortreffelijkheid van het thans aangeboden (cellulair) gevangenisstelsel boven het oude, beroept zich de redenaar op het gezag in deze van *Moreau Christophe*, die insgelijks van meening is, dat het afzonderingsstelsel het meest geschikt is tot verbetering van den misdadiger. Spreker verwijst almede naar het getuigenis van een nederlandsch schrijver, die gezegd heeft, [illegible] gevangenissen werkelijk [illegible] van groote fabrijken [illegible] hebben; de gevangenen toch, [illegible] dan zij gewoon waren; voor hen bieden de gevangenis, in gemeenschap met anderen, weinig [illegible] aan; daar, waar hij onder dak is en [illegible] van voedsel wordt voorzien in tegenstelling van vroeger, toen hij van dak en brood ontbloot was. Maar de treurige gevolgen zijn, dat in dezelve de misdadiger, in stede van te verbeteren, door het [illegible] meer wordt bedorven en [illegible] eens weder tot de maatschappij te kunnen terugkeeren. Spreker behandelt voorts de straffen, thans aangeboden, en gewaagt met een enkel woord van de daarbij afgeschafte. Hij wil toegeven, dat die van geeseling en brandmerk niet meer met den geest des tijds zijn overeen te brengen. Van daar dat reeds in 1840 de regering de afschaffing derzelver aangeboden had. Volgens den redenaar, nogtans, is de geeselstraf niet zoo geheel te verwerpen en kan zij in menig geval tot afschrik verstrekken; doch ook de omstandigheid, dat de physieke toestand en ligchaamsgebreken van den misdadiger de uitvoering daarvan dikwijls in den weg staan, moest natuurlijk mede tot de afschaffing derzelven leiden. — De redenaar behandelt vervolgens in het breede al de voordeelen, die uit het voorgestelde afzonderings-systeem zullen kunnen voortvloeijen, en verwijst deswege hoofdzakelijk naar de memorie van toelichting, waarin zulks, volgens hem, krachtig en allezins overtuigend [illegible]. Hij brengt eenige aanhalingen van het [illegible] in 1840, waarin voorkomt [illegible] [illegible]lijke van het afzonderings-stelsel in afgescheiden en [illegible] verkeker ongemeen afschrikkend voor den misdadiger [illegible] bijzonderheden, die aan spreker door eenen vrind zijn [illegible], bij een bezoek in de [illegible]tranische gevangenissen [illegible] van de [illegible] van dat stelsel. [illegible] eenzame opsluiting, als ook hier is aangeboden, vertrouwt de regering met regt, dat herhaling van misdaad zal worden voorgekomen. De redenaar wil aannemen de meening, dat het stelsel van afzondering nadeelig zal werken op het ligchaam en den geest van den veroordeelde, waar volstrekte afzondering bestaat, zonder werk en zonder genot van vrije lucht, en dat [illegible] toestand veelal tot wanhoop, zelfmoord, ziekte en [illegible]rkwijning kan brengen. Maar die gevolgen zijn [illegible] te duchten op de wijze, zoo als het hier, bij [illegible] nieuwe ontwerpen, zal worden tot stand gebragt. [illegible]ime, gezonde en luchtige cellen, de toespraak van [illegible]n leeraar en andere bezoeken, die hem niet kunnen [illegible], komen daarin allezins te gemoet. De statistieke opgaven uit andere landen bewijzen, dat de gezondheid in zulke cellen geenszins wordt benadeeld en de gevangene daar veelal gezonder blijft, dan in de als het ware verpestende lucht zijner medegevangen. Dit alles zijn geene bloote bespiegelingen of losse theorie; Engeland en Noord-Amerika, waar dat stelsel reeds zoo lang is in werking gebragt, kunnen het bewijzen. — Spreker, na kortelijk over sommige ondergeschikte punten te hebben gesproken, is het voorts met velen eens, dat het beter ware geweest, het eerste boek niet afzonderlijk aan te bieden, als staande in een onmiskenbaar verband met de volgende. Maar hij is niettemin van gevoelen, dat zulks wel afzonderlijk kan geschieden, daar het eerste boek toch de beginselen bevat, die tot grondslag van de volgende moeten verstrekken. Hier kan het te meer geschieden, daar reeds in 1840 een eerste boek is aangenomen en dit nu gewijzigd is aangeboden, om daarbij een ander gevangenisstelsel in te voeren, dat men bij nadere overweging geoordeeld heeft, beter aan het doel te kunnen beantwoorden. De afzonderlijke behandeling is derhalve zeer wel mogelijk. De Eerste Kamer kan toch bovendien, na aanneming der ontwerpen door deze vergadering, beoordeelen, of het aangeboden eerste boek werkelijk al dan niet eenen behoorlijken grondslag voor de overige uitmaakt. De vrees, dat men bij de behandeling [illegible] boeken [illegible] op het eerste zou kunnen verlangen terug te komen, of daarin veranderingen willen brengen, dit acht spreker voor mogelijk, maar niet waarschijnlijk. — De bedenking tegen de plaatsing in het *Staatsblad* van het eerste boek voor de vaststelling van de verdere, kan, volgens den spreker, niet opwegen tegen de voordeelen, uit het niet aannemen [illegible] voortvloeijende. De redenaar vertrouwt, [illegible] dat de Kamer, met opoffering van bijzondere gevoelens omtrent deze of gene ondergeschikte punten, met het oog op de vele verbeteringen, bij deze ontwerpen voorgesteld, aan dezelve ook hare goedkeuring zal hechten.

De heer *de Man* zou wenschen vooraf de vraag te kunnen doen beantwoorden: zal men het voorgestelde gedeelte van het Wetboek van Strafregt vaststellen, zonder de overige deelen te kennen? De eerste conceptwet, houdende den eersten titel van dat gedeelte, geeft intusschen gerede gelegenheid, om die vraag zuiver en ontvermengd te beantwoorden. Tegen dien titel toch bestaan geene overwegende gronden van bezwaar, en zoo hij derhalve zijne stem aan dezelve weigert, dan geschiedt dit, omdat hij de voorafgestelde vraag ontkennend beantwoordt. De spreker licht dit punt nader toe, en betoogt, dat, bij de verschillende discussiën, welke er, na de onderscheidene aanbiedingen, hebben plaats gehad, steeds het denkbeeld heeft voorgezeten, dat eene stuksgewijze vaststelling onraadzaam, ja, bijna onmogelijk is. De laatste overwegingen hebben dit op nieuw bewezen. Aanvankelijk dacht de meerderheid anders, maar toen zij [illegible] meer op moeijelijkheden stuitte, verwachtte zij de oplossing daarvan uit het antwoord der regering, hetgeen uit den aard der zaak onmogelijk was, en nu werd bij deze teleurstelling de vroegere meerderheid bij het tweede onderzoek minderheid. Het laatstelijk gebeurde kan sprekers meening nog meer bevestigen. Nadat de regering aanvankelijk in niets had willen toegeven, heeft zij thans eindelijk, binnen weinige dagen, eenige gewigtige punten gewijzigd voorgesteld. Hij, intusschen, die een brokstuk aanneemt, zonder het overige te kennen, doet dit alleen in vertrouwen op de regering. Hij vertrouwt, dat deze een vast stelsel heeft, en de toepassing kennende, geene andere en ook de voorgestelde algemeene regelen volstrekt noodig heeft, om een overeenstemmend geheel uit te maken. Dat vertrouwen kan niet bestaan, wanneer men de regering telkens ziet wankelen. — Spreker eindigt met te verklaren, dat hij, zonder zich verder in de bijzondere beraadslagingen te mengen, tegen al de wets-ontwerpen stemmen zal, omdat, ook wanneer de meerderheid door aanneming van den eersten titel zijne meening niet mogt deelen, dit wil van de meerderheid, voor hem niet kan aanvullen, hetgeen hij tot vestiging van zijn oordeel noodig heeft.

De heer *Gevers* is in eene zeer breedvoerige ontwikkeling getreden, om de geschiedenis van het gevangeniswezen hier en in andere landen aan te toonen. Hij kwam daarbij tot de slotsom, dat het stelsel, tegenwoordig gevolgd wordende, niet zoo geheel slecht is, ten minste dat daarvoor zeer veel pleit. De straf is voor allen gelijk. De verschillende soorten van misdadigers worden afzonderlijk opgesloten. Er bestaat onafgebroken arbeid en algemeen onderwijs. Het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen staat daarbij der regering ter zijde, en voorziet in het onderwijs op eigene kosten. — De redenaar ontveinst het dan ook niet, dat hij vroeger tegen het stelsel van afzonderlijke opsluiting was. Thans zijn echter de omstandigheden veranderd. Er is meerdere ruimte. De bevolking is toegenomen, en het strafregt is op het punt van veranderd te worden. Een aantal geschriften heeft het nuttige van het cellulaire stelsel bepaaldelijk aangetoond. Wel is er nog veel tegen te zeggen; doch na hetgeen men elders deswege gezien heeft, verklaart er zich de redenaar voor. — Hij wijst verder op de nadeelen, welke uit de gezamenlijke opsluiting volgen, het zedebederf, de afsnijding van elk middel tot verbetering, enz. Bij afzonderlijke afsluiting zal dit alles vervallen. Die het goede wil zal niet door de bespotting zijner kameraden daarvan worden afgehouden. De bewaring zal ook gemakkelijker zijn.

Ten laatste onderzoekt de redenaar de vraag, of men de voordragten nu zal goedkeuren, dan wel wachten tot aan de gezamenlijke aanbieding der boeken. Hij heeft lang deswege geaarzeld, doch ten stelle gevreesd, dat uitstel welligt afstel ten gevolge zou kunnen hebben. De grondslag zal toch wel dezelfde blijven.

De heer *van Naamen* beaamt ten volle de meening der regering, in den aanhef der memorie van toelichting uitgedrukt, dat er weinig onderwerpen zijn, voor zoo velerlei beschouwingen vatbaar, als de vaststelling van een Wetboek van Strafregt. Wanneer spreker nagaat het verschil van gevoelen niet alleen tusschen de Kamer en de regering, maar ook bij de Kamer onderling, dan komt hij meer en meer tot de overtuiging, dat er nimmer een strafwetboek zal tot stand komen, dat aan aller wenschen voldoet. De redenaar zal echter, hoezeer zijn verlangen niet volkomen bevredigd zij, in sommige ondergeschikte punten de voorstellen der regering aannemen. — De regering is niet van meening veranderd, dat de afzonderlijke behandeling van het eerste boek werkelijk kan plaats hebben, en heeft, bij belangrijke wijzigingen, eindelijk het afzonderlijk gevangenisstelsel op vaste en stellige grondslagen gevestigd. Wanneer men nu volhoudt, die meening te bestrijden, zal men misschien weder op het oude moeten terugkomen, terwijl, bij aanneming van dit eerste boek, de regering kan overgaan het zoo heilzame nieuwe stelsel in te voeren, en den bouw der nieuwe gevangenissen te bespoedigen. De spreker wijdt over de gunstige resultaten uit, die uit de afzonderlijke opsluiting zullen ontspruiten. Ten aanzien van den duur der gevangenis jaren, ziet hij niet in, of 12 jaren of 3 meer eene kwestie van groot belang is, ja of de deportatie, zoo als die is voorgesteld, wel doelmatig zij. Desniettemin acht hij zich, of schoon aan het eerste ontwerp zijne goedkeuring te kunnen [illegible] geven, vooralsnog bewaard [illegible] algemeene beginselen aan te nemen, die aan de overige ontwerpen ten grondslag liggen.

De heer *Anemaet*, laat zich in dezer voege uit:

EDEL MOGENDE HEEREN!

»Ik behoor tot die leden der Kamer, welke reeds bij het eerste onderzoek van de voorgedragen wets-ontwerpen, betrekkelijk het Wetboek van Strafregt, tusschen al de deelen van het geheel een onafscheidelijk verband zagen.

»Naar mijn inzien, kan over de waarde van het eerste boek, handelende *van misdrijven en straffen in het algemeen*, geen juist en volledig oordeel worden geveld, zonder dat men weet, hoe de daar opgenomen beginselen later ontwikkeld en toegepast zullen worden; en teregt werd dan ook in het voorloopig verslag gewezen op de voorbeelden in de duitsche staten: Wurtemberg, Baden, Saksen, enz.; — ook Noorwegen, dat onlangs nieuwe strafwetboeken uitvaardigde; — voorbeelden, pleitende voor eene algeheele behandeling van het Wetboek van Strafregt, als eengeheel geheel omvattende.

»Hiertegen, tegen eene afzonderlijke behandeling van het eerste boek, wordt in de memorie van beantwoording der regering [illegible] door de opmerking, dat het, ter voorkoming van [illegible], haar noodig is voorgekomen, dat vooral dat boek worde vastgesteld.

»Is die oplossing voldoende?

»Kan ze leiden, om hen, die een zoo groot verband tusschen onderscheidene deelen van het geheel zien, dat zij

over het éene niet wenschen te oordeelen, zonder kennis aan de andere deelen, van gedachten te doen veranderen?

»Ik geloof hierop gerust *neen* te kunnen antwoorden.

»In de eerste plaats, Edel Mogende Heeren! heeft juist die opmerking der regering mij het denkbeeld doen opvatten, dat, ook naar haar inzien, als er maar niet zoo veel spoed bij de zaak was, inderdaad voor eene goede zamenstelling onzer strafwetgeving het overzigt van het geheele ontwerp zeer wenschelijk, zoo al niet noodzakelijk is.

»Zou nu, nadat wij langer dan 30 jaren onder eene vreemde strafwet hebben geleefd; nadat wij zoo lang het voorschrift der grondwet: »er zal worden ingevoerd een algemeen wetboek van lijfstraffelijk regt," als eene onvervulde belofte hebben leeren kennen, — de deugdelijkheid der zaak aan eene kwestie van tijd kunnen of mogen ondergeschikt zijn?

»Ik geloof het niet, Edel Mogende Heeren! Maar daarenboven is het wel juist, dat de afzonderlijke behandeling van het eerste boek de invoering van het geheel zal bevorderen?

»Ook dat meen ik met grond te mogen betwijfelen.

»Als het eerste boek nu wierd aangenomen, zou men, bij de behandeling over het tweede en over het derde boek in onderscheidene opzigten, eene onaangename belemmering ondervinden.

»Bij de toepassing toch der *algemeene* beginselen op *bepaalde* misdrijven, kan het niet anders, of er zullen zich van tijd tot tijd gevallen voordoen, waarin men zoude verlangen, dat dit beginsel niet zoo algemeen ware uitgedrukt. Wat zal er alsdan gebeuren?

»Men zal óf aannemen moeten *dat*, wat *allen* niet goed, maar, in verband met het vastgestelde, als noodzakelijk en als onvermijdelijk beschouwen, óf men zal, het eerste boek schijnbaar onaangeroerd latende, hier en daar uitzonderingen en afwijkingen opnemen, welke het geheel ontsieren, óf men zal, eindelijk, zoo die afwijkingen zich meermalen voordoen, besluiten, om, in 's hemels naam, nog eenmaal tot herziening van het eerste boek over te gaan.

»Welke van die drie wegen er wierd ingeslagen, er zou tijd door verloren gaan; want ook al besloot men niet tot de herziening van het eerste boek, eene vermeerdering van moeijelijkheden om het gemeen overleg te bevorderen en eene wet daar te stellen, ware onvermijdelijk. En dat vermeerderen van hinderpalen tijdrooven is, zal wel geen betoog behoeven.

»Men verlieze ook niet uit het oog, dat de beginselen nu door de Kamer aangenomen, wel eens niet konden overeenkomen met de beginselen van hen, die in het volgende legislative jaar zitting zullen nemen.

»Ware dat het geval, dan zoude er wel tot eene nieuwe herziening van het eerste boek besloten moeten worden, en hoeveel tijd zoude er al weder niet verloren gaan, voor en aleer de regering en de Kamer tot de overtuiging waren gekomen van de noodzakelijkheid dier herziening?

»Met genoegen heb ik dan ook ontwaard, dat het getal dergenen, die, van den aanvang af, tegen de partiële vaststelling gezind waren, tengevolge van het antwoord der regering op het voorloopig verslag, zeer is toegenomen.

»Dat antwoord, toch, liet veel onopgelost, waarvan men de oplossing verzocht had; — de spoed scheen aan de zaak veel nadeel te hebben toegebragt; en de zaak zelve is van eenen veel te gewigtigen en teederen aard, om met overhaasting te worden gearresteerd.

»Eene laatste reden om de vaststelling van het eerste boek uit te stellen, is gelegen in de zeer gewigtige wijzigingen, welke de regering, na het uitbrengen van het algemeen verslag, heeft voorgedragen.

»Volgens die wijzigingen zouden voortaan de te-pronkstelling zijn opgeheven en het cellulaire gevangenisstelsel zuiver en onvermengd worden aangenomen.

»Ik beschouw die beide punten als groote verbeteringen, zonder welke het mij onmogelijk zoude geweest zijn, eene goedkeurende stem aan de voordragt te geven.

»Maar er zijn in die laatste voordragten ook punten opgenomen, waarover niet alleen geen voldoend antwoord gegeven, maar zelfs geen licht hoegenaamd verspreid is geworden.

»Ik breng daartoe de bepaling van art. 5 van den zesden titel, houdende, dat hij, die tot levenslange tuchthuisstraf is veroordeeld, de eerste vijftien jaren in eene cellulaire gevangenis, maar gedurende den overigen strafttijd in een daarvoor uitsluitend ingerigt huis van tuchtiging zal worden opgesloten.

»Er zoude dus alleen tot dat einde een huis van tuchtiging worden ingerigt.

»Maar zoodanige ongetwijfeld zeer kostbare inrigting zoude bestaan, terwijl het te voorzien is, dat er dikwerf geene of althans zeer weinige voorwerpen zouden zijn, om er in te worden opgenomen.

»Men ga de zaak eens na, zoo als die, wierd het ontwerp tot wet verheven, werkelijk zou zijn.

»In dat huis van tuchtiging zouden alleen de tot *levenslange tuchthuisstraf* veroordeelden worden opgenomen. — Hoe zeldzaam zal zich zoodanige veroordeeling voordoen!

»In de eerste plaats, toch, is die straf alleen bedreigd tegen recidivisten, en dezen zullen er bij het systema der cellulaire opsluiting ongetwijfeld wij wat minder dan tegenwoordig gevonden worden.

»Ten andere worden alleen die recidivisten levenslang van hunne vrijheid beroofd, welke eerst tuchthuisstraf ondergaan, en andermaal eene misdaad begaan hebben, waartegen langdurige gevangenisstraf is bedreigd. — Men kan veilig aannemen, dat de provinciale hoven uiterst zeldzaam zullen geroepen worden om over zulke misdadigers regt te spreken.

»Daarenboven niet al degenen, die eerst eene tuchthuisstraf hebben ondergaan en later weder teregt staan voor eene van die zeldzame misdaden, waartegen de langdurige tuchthuisstraf is bedreigd, worden levenslang opgesloten.

»Neen, er zal zich dan nog *iets* moeten voordoen, en wel dit, dat de laatste misdaad, geheel op zich zelve beschouwd, onder zulke verzwarende omstandigheden heeft plaats gehad, dat de regter zich verpligt zou achten, het *maximum* der straf toe te passen.

»Wanneer zal de regter, aan wiens *libre marbitrium* dit punt wordt overgelaten, met het oog op die verschrikkelijke gevolgen durven besluiten, dat de *laatste* misdaad onder zulke verzwarende omstandigheden heeft plaats gehad? Ik geloof *bijna nooit*, en ik grond deze meening op de geschiedenis der lijfstraffelijke regtspleging.

»Bij het besluit van den souvereinen vorst van 11 december 1813 is de straf des *travaux forcés à perpétuité* veranderd in schatvetstraf, verzeld van confinement in een rasp-, tucht- of werkhuis voor een tijd, door den regter te bepalen, niet te boven gaande den termijn van 20 jaren. Die twintig jaren tuchthuisstraf zullen dus zijn toegepast juist als de regter de meest verzwarende omstandigheden aanwezig achtte.

»Nu sla men eens de registers der in ons vaderland criminéel veroordeelden op, en ik houde mij overtuigd, dat men slechts zeer schaars de twintigjarige tuchthuisstraf zal zien toegepast.

»Bij al die onwaarschijnlijkheden, dat immer een voorwerp ter opsluiting in dat bijzonder ingerigte tuchthuis zal gevonden worden, komt nog deze bijzonderheid, dat de recidivisten eerst derwaarts zullen gaan als zij vijftien jaren lang eene cellulaire gevangenisstraf zullen hebben doorgestaan. En valt het nu niet te denken, dat het meerendeel hunner zal zijn overleden voor de termijn verstreken is, waarop hun verblijf in het buitengewoon huis van tuchtiging, onder verpligting van gemeenschappelijken arbeid, zou aanvangen?

»Ik heb met deze ontvouwing niets anders beoogd, Edel Mogende Heeren! dan het bewijs te leveren, dat de door de regering laatstelijk voorgedragen wijziging tot oprigting van een huis van tuchtiging, *uitsluitend* voor levenslang veroordeelden, die eene 15-jarige cellulaire gevangenis doorgestaan hebben, wel eenige toelichting behoeft! — En ik heb slechts *één* voorbeeld aangehaald om te waarschuwen tegen eene overijling, welke inderdaad nadeelig zou kunnen wezen, zonder eenig voordeel op te leveren!

»Ik wil toch Z. Exc. den minister van justitie in overweging geven, of de vaststelling der drie boeken van het Wetboek van Strafregt inderdaad niet spoediger te verwachten is, als deze boeken, dadelijk na de opening der volgende zitting, gelijktijdig worden voorgedragen?

»Ten gevolge der laatste wisseling van denkbeelden tusschen de regering en de Kamer, zijn, ik erken het volmondig, vele gewenschte verbeteringen tot stand gekomen; — zoude men nu, omtrent gewigtige punten, welke nog niet werden besproken, dadelijk tot een besluit moeten komen?

»Ik zoude, op die gronden, dit boek thans niet gaarne zien aangenomen te zien, en ik zal daarom mijne stem *tegen* den eersten titel uitbrengen.

»Mogt die titel, echter, worden aangenomen, zoo zal ik het er voor houden, dat de Kamer dadelijk de zaak zelve wenscht behandeld te hebben, en ik zal, mij onderwerpende aan het gevoelen der meerderheid, in dat geval, bij de opvolgende titels zegelen, meerder of minder gewigt der bedenkingen, welke bij mij na de ophelderingen van Z. Exc. den minister van justitie, zullen overgebleven zijn."

Wegens het ver gevorderde uur is de voortzetting der beraadslagingen bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

— Gisteren morgen werd uit den vijver in het bosch opgehaald het lijk van den heer *S. Lasalle*, geboren te Parijs, oud 68 jaren, koopman in schilderijen, laatst alhier woonachtig. Men wil, dat de ongunstige geldelijke omstandigheden van denzelven tot dien zelfmoord hebben aanleiding gegeven.

Gorinchem, 2 mei. Men verneemt dat, ten gevolge van den zeer gunstigen toestand, waterstaat in de polders van den Alblasserwaard, men er op bedacht is, een onderzoek in te stellen tot verbetering der middelen tot waterloozing aldaar: de heer notaris S* een der waterheemraden in eene der aldaar bestaande colleges, stelt zich voor, eerlang dienopzigtens eenige plannen voor te dragen, waarbij de vraag van de aanwending der stoomkracht, te gelijk met enkele windmolens, schijnt te zullen worden opgeworpen, weltigt in verband gebragt met de oprigting eener fabriek tot aanwending van één of meerdere der stoomwerktuigen in die tijdperken, waarin deze niet alleen tot wateruitmaling zouden gevorderd worden.

Breda, 2 mei. Eenige jonge knapen, zich met wild stoeijen en spelen verlustigende, waaleen hunner er op bedacht, om zich van eenen in de nabijheid zijnden kwast met verw te bedienen, ten einde daarmede zijne makkers te besmeren. Een dezer er niet in slagende, om hem denzelven te ontwringen, behield eenige dikke verw in de hand, waarmede hij zijne tegenpartij wierp, en hem dusdanig jammerlijk in de oogen trof, dat, ondanks de op staanden voet doelmatigst aangewende geneeskundige hulp, de ongelukkige knaap reeds den volgenden dag uit het eene oog het licht geheel verloren had, terwijl men tot heden er nog zeer voor bedacht is, het andere mede niet te zullen behouden.

Utrecht, 3 mei. Het hoog militair geregtshof heeft den 30sten april ll., bij een zeer gemotiveerd arrest, uitspraak gedaan in de op den 2den dier maand, door mr. *J. J. van Leeuwen* bepleite zaak van *F. G. Jonckbloed*, matroos der 3de klasse op het wachtschip *Sambre*, die, na het hooren uitspreken van een tegen hem geslagen vonnis door den zeekrijgsraad, hetzelve uit handen van den fungerenden secretaris gerukt en midden door gescheurd had; voorts in dier zake was beschuldigd van de misdaad, in artikel 254 van het *Code Pénal* omschreven, en bij vonnis van dien krijgsraad was vervallen verklaard van den militairen stand en eerloos, met veroordeeling tot opsluiting voor vijf jaren, aanplakking van het vonnis, enz. Bij het voorzeide arrest is voornoemde matroos (voornamelijk op grond, dat het vonnis, hetwelk na de doorscheuring weder te zamen gevoegd en ten processe overgelegd was, ook door het voltrekken van de daarbij aan den gedetineerde opgelegde straf van het vallen van de ra en laarzen, werkelijk is ten uitvoer gelegd) *vrijgesproken* van de tegen hem ingebragte beschuldiging van vernieling, (*destruction*) van een stuk van criminele procedures; doch schuldig gehouden aan oneerbiedige bejegening van meerderen in rang, strijdig met artikel 21 en 28 van het reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te water, en zijne reeds ondergane detentie hem tot straf daarvan toegerekend.

Groningen, 2 mei. Door de hoofd-vereeniging van het nederlandsche onderwijzers-genootschap is bekroond eene der drie ingezonden schoolkaarten van Nederland, welke bij de opening van het maandblad nieuw vervaardigd te zijn door *H. E. Pull*, onderwijzer te Diemen, terwijl eervolle melding waardig gekeurd is die van *E. R. Zuidema*, ondermeester te Helium. De hoofd-vereeniging stelt zich voor, van de bekroonde kaart, zoodra die op steen gebragt is, drukproeven te zenden aan alle gewestelijke onderwijzers-vereenigingen, die alsdan de noodige maatregelen zullen kunnen nemen, dat die personen in alle oorden hunner provincie door deskundigen worden nagegaan en zoo noodig verbeterd, opdat het genootschap op die wijze in staat gesteld worde, eene kaart te leveren, zoo als tot nog toe geene van ons vaderland bestaat.

Advertentiën.

Arnhem, den 30sten April 1846. — Heden overleed, in den hoogen ouderdom van bijna 90 jaren, Vrouwe *LOUISE HENGEVELT*, weduwe van den Heer *JACOBUS JAN van OMMEREN*.

Aanbesteding.

Op Dingsdag den 12den Mei 1846, des voormiddags ten elf ure, zal, ten Raadhuize der Stad *Doesborgh*, in het openbaar aan den minstaannemende worden aanbesteed.

1o. *Het maken van eenen* STEENEN DUIKER, *in den* Koepoortschen *dijk, met het verbreeden, en onder profiel-brenging van denzelven, en*

2o. *Het* VERLENGEN *der* BESCHOEIING *langs den Haven aan de* Ooipoort.

Waarvan de bestekken ter stedelijke Secretarie ter inzage liggen.

Aanbesteding.

Die het BOUWEN van eenen STAL en een KOETSHUIS en de LEVERANTIE van de benoodigde MATERIALEN, wenschen aan te nemen, kunnen inzage van bestek, en teekening nemen in het Koffijhuis van de Weduwe *MAIJEN*, te *Arnhem*.

Oproeping van Schuldeischers.

De Ondergeteekende, Mr. *A. RINK*, Advokaat, wonende te *Tiel*, Curator in de zaak van het Faillissement der Firma van *TAT en KARNSTEIN*, handelende in Manufacturen, enz. gevestigd te *Tiel*, roept bij deze op alle bekende en onbekende schuldeischers in dat Faillissement, de bevoorregte en de pand- of Hypotheek hebbenden daaronder begrepen, tot het bijwonen der bijeenkomst, ten einde over te gaan tot de verificatie der schuldvorderingen, welke, bij beschikking van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris, bepaald is op Woensdag den twintigsten Mei dezes jaars 1846 des ochtends, des voormiddags om tien uur, in de Gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te *Tiel*.

De Curator voornoemd,
A. RINK.

† † † In eene oude uitgebreide TIMMERMANS-ZAAK, in eene der grootste steden van het rijk, wordt een COMPAGNON gevraagd, van de Protestantsche Godsdienst, met een matig kapitaal beschikbaar, rekende met een goed [illegible] bij kennis van het vak, of althans zich daarop grootig toelegt; te meer, daar [illegible] zal gelaten worden, om [illegible] billijke als onbewarende voorwaarden [illegible] later gebeel over te nemen.

Brieven franco, onder Letter [illegible] bij den Boekhandelaar *D. J. RASPE*, te Nijmegen.

† † † De ondergeteekende heeft de eer zijne geachte begunstigers te informeren, dat hij zijne STEENDRUKKERIJ en BOEKBINDERIJ DEL *VERPLAATST* heeft naar de Kerkstraat, in No. 139.

Arnhem, den 1sten Mei 1846.

PH. DUNST.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 Mei 2 El 4 Palm 3 Duim: gew. 0 gev. 15 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.